SỐ THỨ 1466 — NGÀY THỨ BẢY 4 FEVRIER 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

BÁO

	Đông-pháp và Trung-kỳ	Đông-pháp và Cao-miên	Đông-pháp và Ai-lao	Đông-pháp và Tây-dương	Đông-pháp và Ngoại-quốc
Một năm. .	6$00	6$00	6$30	6$30	6$60	9$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

F.-H. SCHNEIDER, *Fondateur*
NGUYỄN-VĂN-VINH, *Directeur gérant*

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.

1re page

Une seule insertion. . . . 0$80 le c/m
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Đem tiền đánh bạc hơn, hay là để tiền mua phiếu công-thái hơn?

Cái hại cờ bạc ở nước ta đã làm cho biết bao nhiêu người thất cơ lỡ vận, bại sản khuynh gia; bản báo đã cảnh-cáo nhiều lần, mà xem ra người mình vẫn không tỉnh ngộ chút nào, khắp chợ thì quê, cái sòng đỏ-phong ấy trăn ra lại càng ngày càng mạnh quá, sòng nọ chưa tan đã khai sòng khác, nghề nầy chưa chán lại nổi nghề kia; đua nhau mà phán-thán, it xì, bài cào, chắn, bắt. bài phu, sóc đĩa, tổ-tôm, tài bàn; bày ra không thiếu một nước gì: người sang kẻ hèn, người giàu kẻ nghèo, tự đàn ông cho đến đàn bà, tự cụ già cho đến trai trẻ, không mấy người mà không thạo nước bạc, thông quân bài; nhất là trong mấy tháng xuân nầy, đã có tiếng là mùa cờ bạc; năm nào cũng vậy, cứ xong tết được vài ngày thì đã nghe chỗ nầy bắt được một đám it xí, chỗ kia bắt được một sòng sóc đĩa, kẻ kêu mất năm bảy chục, người nói mất vài ba trăm, kẻ bán đất, người cố nhà, kẻ lột vòng, người thế áo; cái hại cờ bạc, nghĩ cũng đáng ghê thay!

Năm nay có cuộc công-thái sáu triệu bạc của chính-phủ Đông-pháp ta mở ra để lấy tiền làm con đường xe-hỏa Vinh-Đông-hà là một việc có lợi ích chung rất lâu dài to tất cho cả quốc-dân ta. Cứ cái thể lệ cuộc công-thái nầy mà chính phủ đã công bố cho quốc-dân biết thì mỗi phiếu định là 50 đồng bạc, trong hạn 30 năm rút số mà trả lại dần. Mỗi năm rút số bốn kỳ, mỗi qui tiết một kỳ; ai trúng được số lớn thì có ngay hàng vạn hàng ngàn, ai trúng số nhỏ cũng lấy lại được hàng trăm mà chẳng trước thì sau, ai cũng là người trúng cả.

Như vậy thì bỏ tiền ra mua cái trái phiếu nầy không khác gì đánh một tiếng bạc thật chắc, đó ra thì chẳng mấy lúc mà có ngay hàng ngàn hàng vạn, thật xưa nay chưa có ai được bạc đến thế bao giờ, mà dù có đen đi nữa thì một đồng cũng được thành hai, cũng đã bằng được một tiếng bạc thật lớn.

Thiết tưởng cái máu người mình ham-mê cờ bạc, chẳng qua cũng chỉ vì có cái hi-vọng muốn có một đồng thành năm thành mười; những cái hạnh vận ấy đã mấy khi gặp được, mà có một đôi khi gặp thì cũng lên voi xuống chó, không mấy nỗi mà lại xơ xác rạc-rày. Tục-ngữ ta đã có câu: cờ-bạc là bác thắng bần; xưa nay chỉ thấy đánh bạc mà vong gia thất thổ thì nhiều, chứ đánh bạc mà sinh cơ lập nghiệp được thì it lắm; sao bằng bỏ hẳn cờ bạc, đem tiền mà mua lấy cái trái-phiếu nầy, cái được cầm chắc trong tay, may thì được to, không may cũng được nhỏ. Mùa cờ bạc nầy, các bạn thưởng xuân tính sao? Tính gì hại cho bằng cờ bạc, gì lợi cho bằng mua trái-phiếu *(Xem thể lệ cuộc quốc-trái nầy ở trang thứ ba).*

B. Q.

Những dị-đoan trong mấy ngày Tết

(Tiếp theo)

Có dị-đoan cấn-thiệp đến *đất*, tất có dị-đoan cấn-thiệp đến *lửa*; đất, lửa cũng là thuộc trong ngũ hành. Đêm hôm ba mươi Tết, người ta lấy trấu giảm vào bếp, giữ khéo thế nào cho lửa cứ cháy ngầm suốt đêm ngày mồng một. Nếu để lửa tắt, ấy trong nhà làm ăn chắc không được thịnh vượng. — Chẳng những một lửa bếp, mà bao nhiêu đèn đuốc có trong nhà, người ta cũng thắp lên cho sáng, để giữ lấy ngọn lửa. — Cái lửa ở nhà có khi không cho là qui: trước lúc giao thừa làm cho tắt ngắm đi, rồi đem đèn *xin lửa*(1) ở các đình chùa có phán linh thiêng hơn. — Người ta nói có làng, cứ đến đêm hôm ba mươi, là nhân dân tập hội trong sân đình, đợi đến lúc sang năm mới thì mỗi người lấy một bó đuốc châm lửa trong ban thờ, rồi bó hết reo ầm, ai chạy về nhà người nấy. — Những mối dị-đoan thuộc về lửa xét ra thực là nhiều, thực là cổ, thực là chung cho bao nhiêu nước, chớ không riêng chi một nước nhà. Nhiều đến nỗi sinh ra ông vua Bếp (Táo quân) có ngại, có mũ, có ngựa cưỡi, có đồ hành-lý đem theo và người ta bắt đầu phải cúng ngày tư hôm 23 tháng chạp. — Có tự lúc con người khi thấy mặt trời lặn mà chỉ hơn nhợp sợ khói, có thấy mặt trời mọc, nghĩa là tự lúc mới tìm ra lửa, cái lửa qui hóa nó phân-biệt người với vật, nó làm cho người được ăn miếng chín, được sáng ban đêm, được sưởi khi mùa đông, thảng ra như vào giữa độ Tết nay. Chung cho bao nhiêu nước là ở nước Nam, nước Tàu châu Á cổ, mà sang cho đến nước Hi-lạp, La mã xưa bên châu Âu cũng có, có Thần lửa, (Vesta), có trinh-nữ thờ riêng thần lửa, (Vestales) có câu tục-ngữ về bếp lửa như câu:

« Lò tắt thì nhà hết » (foyer éteint, famille éteinte)... Vậy coi lửa thực là rất cần, thực là đáng trọng, có bảy giờ ta ở trong cái đời điêm xiết giật lùng, đèn điện rực trời mà ta quên không nghĩ tới thôi.

Đâu có dị-đoan mà lại không có ma qui? Nên Tết đã lắm dị-đoan, Tết lại thấy lắm ma qui. Tự hôm mồng một đến hôm mồng sáu tết, là những ngày thuộc về của các giống vật qui quái. Đến mãi ngày *mồng bảy* mới thuộc về của loài người, mới gọi là *nhân-nhật*, mới sinh ra cái lễ *khai-hạ* đáng vui mừng. Người ta tương truyền rằng: Phật với Qui cùng nhau tranh đấu. Qui muốn xâm chiếm vào đất Phật, nhưng Phật đánh đuổi được ra khỏi bờ cõi, rồi Phật mới cấm mọc để phân địa-giới. Cái mốc ấy tức là *cây nêu* ngày tết, nhà nào nhà nấy giống ở giữa sân, trên treo bộ khánh, cả bằng đất nung, gió thổi lung lay, tiếng rung chuyển-động, ấy qui nó nghe thấy là nó không dám bạ-men lại gần nữa. Trừ qui pháp nhà Phật chưa màu, thì ta nước Tiên tuồng đánh cờ đã nắp thêm dưới oai Tiên, ta giương cung ra ta bắn, ma qui trông thấy vôi bột trắng xóa ngoài sân tắt phải chạy, (bảy giờ vôi bột trở sâu bọ, vi-trùng nhiều hơn trừ qui!) Nếu lũ qui hung-tợn dám vượt cả cây nêu, bàn cờ, cungtên ngoài sân ngoài ngõ, mà tiền lên thì đến trước cửa cũng phải lùi lại không dám vào: hai ông tướng ông ấy giương mắt, vểnh râu, gươm dao sáng quắc trên tờ giấy hồng-điều, ông ấy ngăn cản lại. Mà không bình tướng (1) gì, chỉ có hai con gà (2) cái mỏ nhọn nó mổ, hoặc bỏ cành đa, lá dừa sắc như dao, hoặc cỗ sắn gọt tỉa thành những hình tượng qui quái, cũng có thể làm cho qui quái yêu ma phải tránh xa hết thảy. Ôi! ma qui đâu mà ma qui để lừa gạt như thế? ma qui có bao nhiêu và tài hại thế nào mà ma qui làm cho người ta phải dụng tâm khước trừ và lo lắng ghê sợ quá làm vậy? Hay chỉ vì con người ngu dốt, mê-muội, hay tin xằng, tin nhảm, muốn làm quen với ma, đã gần hóa ma rồi mà không còn hẳn là người nữa.

(Còn nữa) N. Ô. N.

(1) Bên Tàu về dời nhà Hán, người ta tôn một tể trẻ độ mười mười hai tuổi, đầu đội mũ đỏ, mình mặc áo đanh quỉ, tay vác gươm đào bằng gỗ chạy lăng các lang, vừa múa vừa reo to lắm ý để khu trừ ma qui. Ai bao nhiêu qui nhỏ mà trông bộ tọc-trở, chỉ tưởng là ma là ngộ-nghĩnh, có phép trừ được qui ma chẳng được chi đại-vị ngoại trọng trên tả qui đó.

(2) Lúc đầu, có lẽ cũng chỉ có những ông tướng, con gà để trừ qui ma thôi, nhưng vì con nó trông nó vui vui, nó cho là chi tranh, nên mới sinh ra cái nghề đấu tranh về dịp tết. Người Khách (người Tàu) đánh cũng rất mông giải câu nầy, tục đánh gà gáy cuối cô mới phân gọi là gáy tiên. — Giải cũng phân đôi ngày tết có khi cũng có cái một giải làm cho ma qui ngán nông trọn đông, rung động lắm ? là hẳn cần nơi, mà nhân dân tập hội đấu đá quay nhau-ăn người ta. Ta hay gọi nó đến gần giây lửa thì còn vị nào dọp còn đâu phao nữa còn đâ cho miền-lý quan nhiêm, mà mình thì được ngồi ở đó to, được người-ta nể, được trông cái màu đen đỏ của ngày

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 31 Janvier 1922

Nhà Thực-nghiệp ngân hàng

Bản dự-thảo luật-pháp về nhà Thực-nghiệp ngân-hàng hiện đã đệ trình Nguyên lão nghị-viện

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 3 Février 1922.

Hội đồng các quan thượng thư

Các quan thượng-thư và các quan phó thượng thư đã hội-nghị sáng hôm thứ năm. Quan thủ-tướng Poincaré chủ tọa. Quan thủ-tướng trần thuyết về các việc đã xảy ra ở Gleiwitz và ở Ober Glogau. Nguyên tiền-hội-đồng Đồng-minh đến khám một nơi kia, và tịch-biên lấy những khí-giới, thì có mấy bọn người Đức đến công-kích các đồn của Pháp-Bỉ.

M. Dior thượng-thư bộ Thương-mại có trần-thuyết về việc chánh phủ Pháp điều đình với chánh-phủ Tây-ban-nha về cái thể lệ thương-chánh.

Cuộc hội nghị Washington

Quan Albert Sarraut là tổng trưởng Pháp bộ Đại-pháp tại cuộc hội-nghị Washington đã bá-cáo rằng phái bộ ấy trong thuật bản giao ước về việc chế hạn hải-thuyền. Quan Albert Sarraut có nói: dẫn rằng nước Pháp cần phải có một số hải-thuyền cho đã dùng, về đối với một nước như nước Pháp là một nước số hải-thuyền trước kia vào hạng to nhất trong thế-giới, mà bây giờ lại là một nước số thuộc-địa vào hạng thứ nhì trong hoàn-cầu, kể ra cũng còn có thể viện được nhiều lẽ đích đáng, mà xin tăng số hải-thuyền lên cho đủ dùng, nhưng nước Pháp nầy lòng ưa lực vì vì một công cuộc của Hoa-kỳ đã khởi xướng lên, nên dẫu thiệt thòi thế nào, nước Pháp cũng chịu vậy. Cứ xem như hai số sau đây, thì biết nước Pháp đã chịu thiệt thòi biết bao về cái vấn-đề chế bạn hải-thuyền nay vậy. Năm 1914, lúc trước buổi chiến-tranh, thì nước Pháp đương thì hành cái chương-trình chế tạo hải-thuyền, của nước Pháp giá thức không xảy ra việc chiến-tranh thì bây giờ nước Pháp đã có bảy trăm ngàn tấn tàu lớn. Nay theo như bản giao-ước của đại-pháp kỳ ngày nay, thì nước Pháp giảm số tàu lớn xuống là một trăm nay mươi nhăm ngàn tấn, nghĩa là giảm mất ba phần tư trong cái chương-trình hải-thuyền của mình. Gia cuộc chiến-tranh không xảy ra, thì từ ngày 1er Novembre nước Pháp đã có 28 chiếc tàu lớn. Mà theo như bản giao ước Washington, thì nước Pháp chỉ còn giữ lại có năm chiếc tàu.

M. Clément được tấn hạng bậc cầu hội tinh

M. Clément Ador là người đã làm ra chiếc phi cơ thứ nhất, và một mình đã thí nghiệm lấy trong tháng Octobre 1890, mà bay được một quãng là năm mươi thước, nay được thăng độ tấn đẳng bậc đầu hội-tinh. Việc bổ-cử cứ các Giáo hoàng mới.

Ngày thứ năm nay, thì các giáo-chủ sẽ họp hội để bắc-cử đức Giáo-hoàng mới. Ấn xưa đến nay lần nầy là lần thứ hai mươi mươi các giáo-chủ hội-nghị để bầu-cử đức Giáo-hoàng.

Giúp các miền bị tàn phá

Mới rồi M. Maximo Del Campo người Tây-ban-nha đương Chính trị-sứ đã xướng lên một phương-pháp giúp-đỡ cho những người bị binh phục. Ông đòi 250.000 quan tiền bồi-thường để cứng vào cứu miền bị tàn phá

Phái-bộ kinh-tế Nhật-bản tại nước Pháp

Phái-bộ kinh-tế Nhật bản đã tới Paris ngày hôm thứ tư. Phái-bộ ấy đã có đến nước Hoa-kỳ và nước Anh để kê cứu về cái hiện-tình kinh-tế của thế-giới.

Quốc trái Đại-pháp : 3 %. 56,50. — — 4 %. 1918 64,85. — 5 %. 78,85. — 5 %. 1920 92,75. — 6 %. 1920 94.

LỜI ĐÀN BÀ

ĐÀN BÀ NƯỚC TA NGÀY NAY ĐỊA VỊ RA THẾ NÀO?

Trước khi em bước chân vào chốn văn-đàn, hẫy tin cô mấy lời thực thà que kệch nghe cùng các bà chị một tấm lòng nhiệt-thành của em. Em nay là phận gái ở chốn quê mùa, nói về sự đa-văn quảng-kiến, thì em xin thú thực rằng em chưa được bằng ai. Vì rằng ngoài lấy trẻ làng còn đi đâu mà biết rộng, ngoài chuyện làm lụng, còn có ai nói mà nghe nhiều. Tuy vậy mà em cũng được cái bản hạnh từ khi khôn lớn, nhờ ơn cha mẹ cũng được theo đòi ít nhiều bút nghiên, trong năm sáu năm trở, cái thân-thế em cũng nhờ đó mà nên được người có giáo-dục đôi chút. Ngoài cái bản hạnh đó em lại còn được một phần tư ích rất màu-nhiệm rất thiêm thía về đường học thức nữa là mấy năm nhờ có báo chương truyền bá khắp các nơi nương thôn, sau khi rỗi công rảnh việc tay cầm tờ báo, miệng đọc bụng suy, biết bao nhiêu những bài cao-đàm hùng-luận của các bậc có kiến thức hiện thời, đã vì quốc-dân mà lo đường chỉ nẻo tiến bộ lên con đường vẻ-vang. Em xem đó mà em tự hiểu rằng cái trách nhiệm ấy không riêng gì một bạn đàn ông chốn bạc chi em mình cũng có phần gánh vác vào đó. Ấy nhờ có báo mà được lợi cho em nhiều điều cho nên tuy ở nơi ngõ hẹp hang cùng, mà nhẫn giới của em cũng có phần rộng rãi ra được. Sau nữa năm thì mười bọn, trong báo chương cũng thấy có đăng các bài nghị luận của các nhà nữ sĩ, chưa chắc cáo bài ấy lời bình phẩm của công chúng sẽ cho ra thế nào, nhưng trong lúc hiếm hoi nay cũng có thể mừng là trong bọn ta đã có người vậy. Cái lòng mừng sôi sẵng bao nhiêu thì cái lòng tự tin nó xui dục em phải nên ra mà nhận lấy cái trách nhiệm theo chân các bà chị trong trường ngôn luận nay.

Cái chủ-ý mà em muốn phô bày ra sau đây, tuy rất tầm thường, nhưng thực là một điều thiết-cận, mà thấy nhiều người chưa nói đến, nói cho thực thì cũng nhiều người chưa biết ra thế nào.

Nay, nếu ta muốn nhân cái cơ-hội văn-minh ngày nay, đem chữ thân liền-bỏ ra đối pho với đời, thì điều thứ nhất là ta phải nghĩ ngay rằng: *Bạn ba nước ta ngày nay nên thế nào?* Có nhiều cai-ban phận của mình, rồi làm gì mới được, bỏ bàng đem lòng nông nỗi đơn hèn chỉ nghĩ cai đời nay là cái đời *tự do phóng túng*, đến ba cũng không có bạn quyền như đàn ông, không phải áp chế bó buộc như xưa nữa, mà chẳng nghĩ đến thân danh, thà lòng đục vọng, làm những sự khuy danh hại danh như những kẻ nao kia, con sau bỏ dại nỗi cạnh, mà chị em mình cũng phải giảm gia trong ấy sơ đâu tiền bộ nay. Những kẻ đo thì chỉ em ta cũng nên đồng thanh mà khép tội cho là *phường vô hạnh* chẳng cần nói nữa làm chi.

Ta phải biết rằng: Cái đời của chúng ta bây giờ rộng rãi hơn khó khăn hơn các đời cha ông đã nhiều. Nghĩa vụ làm gia làm cha của đàn ông, càng ngày càng nặng, thì cái nghĩa vụ làm mẹ làm vợ của đàn bà mình cũng mỗi ngày một thêm. Cái trình độ học thức của ta ngày nay c n được lắc mới mang thấp hẹp, thì ta cũng chưa nên vội mong làm những sự rộng rãi cao xa. Hẫy nên nghĩ kỹ, để vào cái thời đại tự do hình đẳng nầy, dẫu ta không phải bó buộc ngặt cấm như xưa, nhưng sự cử động hành vi ta cũng chớ nên phóng túng mà liều vượt ra ngoài vòng lễ phép. Được dịp vào trường theo học, thì ta phải chăm chỉ tập tành, nếu nhân cách đã hoàn toàn, học thức đã tiến tới, thì ta có muốn theo trình độ cao hơn nữa cũng không khó gì.

Ôi! Đời là phiêu diêu, kiếp người bóng thực để khiến người yêu; nhưng, mặt dạn mày dày, lòng bỉ bạc cũng để sinh người ghét. Làm thân con gái nước ta ngày nay, phẩm hạnh lại càng phải nên giữ lấy cẩn. Các bà chị nghĩ sao?

Thôn-nữ Lương-thị-Hiền.

Có tiền mà giữ một chỗ, không tìm cách để làm cho sinh sôi nảy nở ra ấy là có tội với nước nhà đó, vì trong nước hiện đương cần đến tiền để làm đường xe-lửa, xe-lửa mà làm xong thời suốt dân gian đều được giàu có thịnh vượng.

Một nhà nữ-học-sư trẻ danh mới mười bốn tuổi

Gần đây cái phương-pháp giáo dục ở các nước văn-minh chú-trọng về phát-triển cái tinh tự-do của con trẻ; bởi vậy những người có thiên-tài đặc-biệt, trong khe vị thành-niên cũng đã thành-tựu được những cái nghề-thuật sáng-tác rất vĩ-đại. Ở Y-đại-lợi có một người con gái mới mười bốn tuổi, những bọn học-phẩm của nàng đem trần-liệt tại các cao đẳng học-viện các nước, được các nhà phê-bình đồng-thanh tán tụng cả; quả là một nhân-tài có trong lịch-sử nghệ-thuật xưa nay.

Nhà nữ-họa-sư thiên tài đó tên là Pame la Bianco; từ năm lên năm tuổi, nàng đã bắt đầu học vẽ; năm 1918 một nhà điêu-khắc Y-đại-lợi tên Bistolfi phát khởi cái hội đấu xảo nghệ thuật trẻ con tại xứ Turin, bội-họa-phẩm của nàng xuất sắc hơn cả, ngay lúc ấy, đã có nhiều nhà phê-bình bắt sực khen ngợi nàng; có một nhà đại-thi-sĩ Y-đại-lợi suy tiến nghệ-thuật của nàng trước nhất, lôi; Nang là một đứa con trẻ rất kỳ lạ, không khác gì một người hoa mai nở; đến năm sau bội họa-phẩm của nàng đưa đến nhà họa-viện Leicister Galluries ở Luân-đôn, các nhà phê-bình nước Anh cũng tán-thưởng cả; các nhà họa-viện lớn trưng-danh trong nước Anh như nhà họa-viện Nationnal Gallary ở Irlande, nhà họa-viện Tate Gallery ở Luân-đôn và nhà Bắc vật-viện ở bonnh Kensington đều mua bội-họa-phẩm của nàng làm tàng làm của, các nhà riêng mua cũng nhiều lắm; một nhà văn-học trưng-danh nước Anh ông Galswarthy coi bội-họa-phẩm của nàng, gửi lời khen ngợi nàng và tỏ ý hi-vọng nàng đương lấy thành-danh tự-tiếu mà ke-tục phấn, hay cái thiên-tài nghệ-thuật cho lợi tuyệt-đinh; ông Munson là thư-ký ở nhà họa-viện Tate Gallery có mở, lời phê-bình rất là thâm-thí; ông nói: « ... Ta tưởng chỉ có mấy tay thi-bá có nước Tàu như ông Tô-thi-hàn, ông Lý-Bạch, hoặc khi kết tướng ở chốn quyền hoa ngũ-nguyệt, hoặc khi kỳ hương ở nơi nước biếc đầm sen, là có thể ý-bội được cái nghệ-thuật tru-mỹ của nàng ma thôi. Nàng là một vị mình-tinh trong nghệ-thuật, cái tài sáng nhặp nhành trong khoảng đầm trường tối làm mà mất, chiếu điều cái tâm-linh người hiện-đại chăng!

(1) Đời tục *xin lửa* bây giờ nhiều nơi đổi ra *xin hương* là hương thắp ở chùa ở trong những đình sở thờ thần thiêng.

ta. Nàng giống như người đồng-quốc với những tay thi-bá-cổ nước Tàu ; những hội-họa-phẩm của nàng mỹ-lệ mà không tà-khí, có nhiều chỗ so với cái cách-điệu bình-dị chân-đượm của nghệ thuật Tàu rõ ý như hệt. Những hội họa-phẩm của nàng biểu-hiện ra có một cái tinh-thần thuần-khiết vi trong cái óc ôn-nhu nhân-từ của người con gái ấy trông trong vũ-trụ không một cái gì là không ôn-nhu nhân-từ cho nên cái hoa nghệ-thuật ở trong linh-hồn nàng nở ra cũng ôn-nhu mà nhân-từ cả... »

Những hội họa-phẩm của nàng đưa đến nước Mỹ cũng được người Mỹ hoan-nghênh như ở nước Ý, nước Anh ; các nhà họa-viện Mỹ chia các bức vẽ của nàng làm sáu tập, sắp theo từng mỗi của nàng bức nào nàng vẽ năm nào thì để vào tập năm ấy, cái đó sẽ thành là cái tài-liệu rất tốt để nghiên cứu tâm lý trẻ con.

Một vị nghệ-thuật phê-bình-gia nước Mỹ ông Elissbith Luther Cary viết ở trong Nữu-ước thời-báo khen nàng là một bậc kỳ-tài ít có ; ông nói : « Đối với hội họa-phẩm của một đứa trẻ con mười hai, mười ba tuổi mà khiến người ta phải đặc-biệt khán-trọng là sự hay giỏi mới có là một. Gần mười năm nay, chúng ta thấy những hội họa-phẩm của trẻ con đã nhiều lắm, nhưng phần nhiều cũng như nét vẽ ở trong các vở học chúng ta hồi bé, không có cái gì là la cả ; chỉ có nàng thật xứng đáng là một nhà nghệ-thuật. Hội-họa-phẩm của nàng có lúc giống hệt như của ông Botticelli (là một nhà danh-họa Ý-đại-lợi về thế-kỷ thứ mười lăm) ; những bức vẽ tiêm-tế và hoa nhỏ là nhỏ của nàng không khác gì của ông Botticelli mà sắc-thái lại tốt đẹp mà sáng sủa hơn. . »

Nghệ-thuật của nàng có thể nói toàn nhờ tự-tu mà được ; cứ ông cha nàng nói : Về nghề vẽ nàng không từng có một người giáo-sư nào. Cha nàng tịch không dạy nàng vẽ bao giờ, chẳng qua không trở ngại nàng, cung cấp những tài-liệu về cho nàng mà thôi. Cha nàng thường nói : Tôi không muốn con tôi vì chịu cái ảnh-hưởng của người khác mà mất cái sức sáng-tạo của nó, ấy một cái phương-pháp giáo-dục có kinh nghiệm như thế ; phàm những người quan-tâm đến việc giáo-dục đều nên biết cả.

Chỉ có dân giã man mới không biết đường xe-lửa ích lợi thế nào.
Người nào đã hiểu sự ích lợi ấy, phải cho vay tiền để làm đường xe-lửa cho nhiều. Cho vay thế, vừa lợi cho mình, vừa lợi cho nước.

Đoản thiên-tiểu thuyết

Chuyện giết người không tội (1)

(Tiếp theo)

Năm được độ nửa giờ, nghe thấy có tiếng gõ ngoài cổng sắt. Tôi giật mình hỏi : « Ai ngoài nào lại đến đây khuya thế ? Tôi mới ra cửa gió đèn soi thì hóa ra anh Pascal, đầu trùm cái áo kín. À, thôi chắc có chuyện gì đây, chuyện gì ghê gớm đây ! Tôi mở cửa, mặt anh ta xanh tái đi, cau mày hình như có ý thẹn lời mà nói rằng : « Anh ơi ! tôi cần có anh lắm, tôi cần anh đi với tôi lắm, anh có thể đi được không ? có đi thì đi ngay bây giờ.

— Được, để tôi khóa cửa lại đã.

— Anh hãy bảo cho tôi biết rằng bây giờ anh đi, đi chừng hai giờ đồng hồ, rồi anh lại về đây, như thế thì có ai biết được không ?

— Không, vì đêm thì chỉ có mình tôi ở đây thôi, mà phố này thì vắng vẻ, chẳng sợ gì.

— Vậy tối lắm, anh tắt đèn đi, đóng cửa lại bỏ chìa khóa vào túi rồi cùng tôi đi.

Tôi theo lời rồi cùng đi. Anh ta đi nhanh quá, tôi theo hết sức, đi suốt con đường bờ sông đến cầu Austerlitz, không hề nói một tiếng gì. Thành thoảng tôi lại nhìn trộm anh ta, lắm lúc muốn hỏi chuyện anh ta, nhưng lại nghĩ. Được một lúc, đến chợ, anh ta ngoảnh lại bảo tôi rằng :

Anh không mệt ư ? có thể đi được đến Esplanade des Invalides không ? Đến đấy thì mới có chuyện.

— Đi đến đâu cũng được. Ai sai đi chơi mà cứ đi nhanh thế ? Anh ta chẳng trả lời làm sao cả, cứ đi ; này bến tàu, này chợ, đèn điện sáng chưng, lòng lánh mặt nước. Suốt mấy chỗ chẳng có ai cả, thỉnh thoảng mới thấy có một vài cái xe qua lại trong có những tay giang hồ cùng những cặp nhân tình nhàn ngãi ngãi

Đi mãi, đến Esplanade rồi. Chỗ ấy vắng vẻ quá. Tuy cây cối không rậm rạp như mọi nơi song vì ở đấy không có đèn đuốc gì, mà lại gặp hôm ấy tối trời, nên chẳng biết đằng nào mà đi nữa, hai chúng tôi cứ đâm quàng đâm xiên, rồi vấp ngay phải cái ghế dài họ kê để ngồi chơi. Lúc đó anh Pascal mới bảo tôi ngồi xuống đấy. Tôi ngồi xống, anh ta đứng bên, cầm lấy tay tôi rồi nói :

Anh yêu em lắm, phải không ?

— Sao anh lại hỏi em thế ?

— Vì em sắp nhờ anh một việc : ghé gớm lắm.

— Anh nhờ em gì thế, bảo em đi

— Anh ơi ! em là người bỏ đi đáng chết đây. (Anh ấy nói thế mà tôi giật nảy mình, đó người ra như người chết lấy có gì, mà em chết, em hỏi lại cũng không kịp nữa. Này anh ơi ! anh tính cái thằng hợp cổ với em đe, người thế mà đào-điên lệ, nó cứ lấy dấu của em mà in bậy để đi lĩnh tiền liều, rồi đem đi có bạc gái gái, chỉ trong hai ba tháng nữa thì chết đến nơi, cả em lẫn nó, rồi thì chết cả, mà mất cả danh giá nữa. Giá không can thiệp gì đến em thì em cũng mặc kệ nó, nó muốn tiêu thì tiêu, thây quách nó, nhưng chết cái tên kỷ của mình đấy, thành ra mình phải có cái trách nhiệm. Anh ơi ! anh đừng tưởng em vỡ ợ đâu. Mãi đến trưa hôm nay, cái thằng chết kỷ nó mới đến bắc em, em biết thế cũng rồi, vào buồng với giấu khẩu súng lục vào trong áo.

Tôi lấy làm lạ, hỏi :

— Thế bây giờ anh đi tự-tử à ?

— Thế anh lại còn muốn cho em sống nữa để em đeo nhục à ? ngực đeo chiến-thắ bội tinh cùng bắc-đẩu bội-tinh mà để cho chúng nó bắt, chúng nó trói, rồi chúng nó điệu ra tòa Đại hình xử ? Nếu bây giờ anh không giúp em, thì em về ngay nhà tự bắn vào thái-dương mà chết đứng được, song không được yên dạ, lại khổ thêm, vì chết rồi không để cho mẹ con nó được đồng nào cả. Cơ-sự ấy anh tính sao ? có giúp em được không ?

Tôi tưởng anh ta điên, hỏi rằng :

— Nhưng tại sao thế ?

— Mấy năm trước, tuy trong tay nhiều tiền thật, nhưng tưởng được mãi thế, nên ăn tiêu cho thỏa thích, nào sắm hết cái này, sắm đến cái khác, thành ra suốt năm không thừa được đồng nào cả. Sau mới bị thị cũng có chơi vào hội đồng phép lấy tiền ấy nuôi con. Nhưng lệ, nếu người chồng vì tức điều gì mà tự-tử chết thì không được ; nên em nhờ anh, anh cứu em với. Đây đao đây, anh cầm lấy, rồi tôi đưa đồng hồ cùng ví bạc cho anh. Anh đâm tôi vào quả tim đấm xong, anh lột hết quần áo tôi ra, để tôi nằm đấy rồi về xuống, mang cả quần áo và dao về phải nhớ chớ quên, mang về để không ai ngửi ngờ. Đến ngày mai người ta khám, đoán là bị chúng giết người lấy cắp, rồi thì hội đưa điện tuất cho nhà-tôi. Em cũng biết thế là em nói đối hội. Song hội giàu, mà việc đó tự lương tâm em không ai bảo cả, rồi xin lỗi chúa Trời. Thế anh đã hiểu chưa ? anh giúp em, em chỉ cầu anh có việc này nữa thôi.

Em hiểu rồi, nhưng giết người à ? mà giết ai ? giết anh, anh là người bạn rất thân qui của em, chúc em không có gan nào.

Anh ấy thấy tôi nằng nặc ngại thì anh ấy van tôi, nài tôi, giọt dài giọt vắn chứa chan trên tay tôi và mà tôi. Chắc anh ta cũng biết tôi thế nào cũng giúp anh ta, nên ăn cơm xong, anh ta nói đối vợ rằng trong người khó ở, phải đi chơi để hút không khí trong sạch. Anh ta nghĩ cái kế cũng diệu thật ! đi chơi bị chúng giết lấy của là lẽ thường ai còn ngờ nữa. Ôi ! cố ơi ! đã tôi sống đến ngần nầm chẳng nữa, có lẽ nào tôi quên được cái lúc ấy ở cái đêm hôm ấy, cái lúc mà tôi ngồi trên cái ghế dài nghe những nhời than thở của người bạn rất thân rất qui, có một không hai ấy. Bi thảm thay !

Sau, chúng quả, tôi phải nghe anh ta, nói ít câu từ giã anh ta, hôn tay anh ta, hôn mà anh ta rồi tôi cầm con dao sáng quắc đâm vào ngực anh ta, đâm xong chạy một mạch qua sông, vội ném con dao xuống nước cả đồng hồ cùng ví bạc nữa, rồi về xuống suốt cả đêm ngồi đến việc ấy mà rồn cả người lên. Hôm sau, người ta khám, cũng đoán là bị giết lấy của ; rồi hội cho tiền tự anh ta, quả như nhời anh ta đã nói trước.

Được vài ngày, hễ cứ trông thấy người là chết khiếp đi ; trông thấy vợ anh ta mà chính tay mình đã làm cho người ta phải góa chồng, trông thấy các con anh ta bỏn tay mình đã làm cho chúng nó phải bỏ cói bỏ, thì đau đớn quá, không sao mà ở yên được, đành phải dối đầu đây, thỉnh thoảng viết thư để an ủi vợ con anh ta. Đến bây giờ, bỗ tôi nghĩ đến lúc nào thì trong lòng lại bồn chồn lúc ấy. Đấy, cố thử xem, tôi tưởng tôi không có lẽ thứ tự chối được cái việc ấy thì phải, mà cố thử nói cho tôi biết thế cố là phải đạo không ?

Cố nói : mọi khi tôi nghe đến chuyện giết người, thì dù thế nào mặc dầu tôi cũng bảo giết người là có tội, và bảo phải đi đến nhà thờ thú tội. Nhưng câu chuyện bác vừa kể cho tôi nghe đấy, thì tôi không nói thế được, mà khen bác là người giỏi.

Ông cố nói rồi, chào bác Voi con rồi đứng dậy đi, bác kia cũng ngồi lại một lúc rồi cũng vào giường nằm ngủ.

DƯƠNG-TỰ-QUÁN.

VĂN UYỂN

Năm mới thuật hoài

Thấy xuân sang lại chạnh lâm tình,
Tính chuyện xưa mà những rồn kinh.
Dành lợi bỏn ba xem ngán phận,
Phù hoa bóng bẩy nghĩ chê mình.
Tồn cơm lần đo hai mươi tuổi,
Thau bạc thua có mấy chục canh.
Tác chữa là bao nên hỏi lại,
Rằng : trong làng nước đã dần anh.

Tết suông

Người vui vẻ tết chỉ ta buồn,
Buồn nỗi năm nay phải tết suông.
Nợ rẻo diếc tai đành mặc nợ,
Con kia nhất cổ cũng thây con.
Khăn giấy muốn sắm lòng không sẵn.
Gió cả toan mua bạc chẳng còn.
Thôi tết nếp suông đành tết khác,
Sang năm vận chắc đỏ như son

Thụy-Quang.

Thơ khuyến trẻ học

Trích thơ sẽ diễn tối hôm ấy là tích « L'Ondé de Françoise » của Paul Gavault soạn, hiện nay tối nào cũng vẫn tập diễn. Tuy đã gửi rồi mà các tài tử còn muốn tập cho được hoàn toàn Tích ấy là một tích luân lý rất cao thượng, ai cũng có thể đến nghe được dầu diễn tại trong các kỳ-túc xá của nữ học-sinh cũng được.

I

Trẻ thơ ta nên học học mau !
Cái giá cái đối nó theo sau.
Văn minh nay gặp thầy cùng bạn.
Nỗi gót chen vai, chớ cái đần.

II

Gớm gớm ghê ghê cái sự lười.
Làm cho hèn gần biết bao người.
Tài trai ta phải siêng năng học,
Chớ để người sau một tiếng cười.

III

Cho hay sự học cốt theo thời.
Mãnh động ngày nay chẳng phải chơi.
Kia những tàu bay càng máy lặn.
Lẽ nào thợ phá mất gì ai !

IV

Muốn tránh cho ta nỗi khó hèn.
Học khôn học khéo học đua chen.
Chuyên cần từ lúc còn thơ trẻ,
Pho sách năm canh một ngọn đèn.

V

Thì giờ thấm thoắt tựa thoi đưa.
Hết lỗi sang ngày sớm lại trưa.
Tấc bóng gang vàng ta cố học,
Đừng « dất năng người đầu mưa.

VI

Trăm nghề, nghề học đứng đầu tiên.
Học cố làm nên bực đại hiền.
Lấy trí mở mang giúa mạnh chúng.
Tiền rừng bạc bể của mình riêng.

Đinh-ga-Hảo.

HÀI ĐÀM

Đáp khách

Một cô thiếu-nữ gặp ông thầy kiện vui vẻ mà rằng : Đa tạ tiên-sinh đã lấy tài hùng biện mà giúp tôi trong việc ly-hôn được nên hiệu quả !

Ông thầy kiện đáp : Phải, tôi ước ao rằng sau này về việc ấy có lại cậy đến tôi. Ông-viễn-kinh.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 4 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 40.

Trà-hoa-nữ. — Số báo này nhiều bài quá, vậy tiểu thuyết *Trà-hoa-nữ* hoãn lại một kỳ.

Quan Toàn quyền vô Nam kỳ. — Chúng nội trong tháng ba tây thì quan Toàn-quyền sẽ vô Nam-kỳ cùng đi với quan phó văn phòng André và quan hầu Delorme

Ngạch Tư-pháp. — Lại có tin rằng chức Chưởng-lý Tòa Thượng thẩm Hanoi sẽ về tay quan phó Chưởng-lý Toussaint hiện đang ở bên Thượng-hải.

Hội-đồng thành-phố. — Chừng 16 tháng này, Hội-đồng thành-phố sẽ họp kỳ thường lệ. Có lẽ trong năm nay chỉ còn một kỳ hội-đồng ấy là đủ mặt các ông hội viên mà thôi, vì nay mai có mấy ông hội-viên Pháp sẽ về nghỉ tại qui-quốc và hai ông hội-viên ta là M. Hoàng-kim-Bảng với M. Phạm-duy-Tốn sẽ đi Đấu xảo Marseille.

Một cuộc hát giúp cho Hội Bảo-trợ trẻ con Tây lai. — Mấy nhà tài tử qui quốc đã định diễn một tích tại nhà hát Tây để lấy tiền giúp cho Hội Bảo-trợ trẻ con Tây lai và thừa nhận và quan Toàn-quyền đã thuận đến chủ tọa buổi hát ấy rồi. Hội-đồng trị sự hội ấy có gửi giấy kính mời quan Nguyễn-soái Thông-binh, quan phó Toàn-quyền, quan Thống-sứ, quan Đốc-lý Hanoi đến thưởng giám cuộc hát ấy thì các ngài cũng đã nhận lời cả.

Cuộc hát hôm đó chắc là được hoàn toàn và người đến xem hẳn là đông. Các vé chỗ ngồi sẽ bán trong ba buổi tại nhà hát Tây là ngày thứ năm, thứ sáu, thứ bảy 9, 10 và 11 Février, từ 17 giờ 30 đến 19 giờ. Vậy ai muốn chọn chỗ ngồi tốt thì nên liệu trước. Giá chỗ ngồi cũng hạn rẻ như là giá của phường hát Delamercie bán mọi ngày. Sẽ có các cô con gái Tây biểu chương trình hát rất lịch sự

Tiệc mừng của Bắc-kỳ Tư-vấn nghị-viện. — Tòa trị-sự Bắc kỳ Tư vấn nghị viện có lai cảo cho bản quán mấy câu sau này :

Tòa Trị sự Bắc-kỳ tư-vấn nghị viện nay có đạt thơ mời khắp các ông nghị-viên Bắc kỳ rằng hôm chủ-nhật 12 Février 1922 này sẽ thiết tiệc tại hội quán hội Khai-trí-tiến-đức để tỏ lòng cảm tạ chính phủ qui quốc ban thưởng bắc đẩu bội tinh cho ông Nguyễn-Trị-Tân, Bắc kỳ Tư vấn nghị viện nghị trưởng. Tiệc làm đó có mời quan phó Toàn quyền và quan chánh phó Thống-sứ.

Chắc hẳn hôm đó các ông nghị viên đều tựu tại Hanoi đủ mặt để vừa là cảm tạ chính phủ đã trọng thưởng cho ông nghị trưởng Nghị viện, vì như vậy là chính phủ tỏ lòng ân cần trân trọng rất qui hóa với tất cả nghị-viện cũng là để tỏ lòng nghị-viện hoan nghênh một cách rất khôn trọng phần thưởng của chính-phủ ban cho ông Nghị trưởng vậy.

MỚI XUẤT BẢN
THUYỀN TÌNH BỂ ÁI
của
Ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật
Dày 466 trang. — Giá bán 0$60 một quyển
Tiền cước gởi là 0$20
Vì quyển sách này nhiều trang, cho nên cân nặng
Bìa đẹp, chữ in rất rõ ràng, dây bằng ba quyển
« ÁY AI HEN NGỌC THỀ VÀNG »
Bán tại bản-quán và các cửa hàng sách
Mua mau kẻo hết !

Trọn được ngày mồng bảy. — Từ đầu năm đến giờ chỉ trọn được ngày hôm qua là trời tạnh ráo hẳn hoi, sang đến sáng hôm nay lại thấy mưa phùn lâm lâm, nhưng may-cũng chưa đến nỗi lắm lối cho lắm. Mong rằng ngày mai hội Đề-thích, lại nhằm vào hôm chủ nhật thì trời tạnh ráo cho. Nếu mà đêm hôm nay trời lại mưa nữa thì giấy cườm với tết tơ ngày mai cũng đến phải cất ở nhà.

Huỳnh-văn-Hoang.

BÁN : các thứ đồ gỗ cũ bộ và có bài đủ nên giá : 250p. 00
Một cái xe ngựa cao su cả ngựa và đồ và một cái xe nhà cao su giá : 280 p.00
Các thứ này còn tốt lắm.
Hỏi tại : Pavillon Militaire, No 2, Rue Maréchal Joffre. 3244

Hội bảo-trợ trẻ con Annam vô thừa nhận — Trong báo *Indépendance Tonkinoise* ngày hôm nay, Pinson nữ-sĩ có viết đại khái như sau này :

Trong một cái hội làm phúc mà quản trị cho có trật tự thì chẳng làm thế nào có thể sinh ra những chuyện gian lận, ăn cắp ăn bớt được. Vì các ông hội trưởng thì xét các điều lệ, các ông phó hội trưởng thì định về thể thức cấp dưỡng cho trẻ-con, ông thủ quĩ thì giữ tiền, chỉ tiêu việc gì phải trình với Hội-đồng trị sự và cả đại hội đồng biết, cứ mỗi tháng họp một lần.

Chánh phó hội trưởng, thủ quĩ, hội viên, các bà trong hội đồng trị sự, ai cũng làm việc công mà không lấy tiền lương, mỗi người đều đem thì giờ của mình, công việc của mình, trí tuệ của mình mà giúp vào việc công. Cũng vì các lẽ đó mà Hội Hồng thập-tự dựng nên đã bao nhiêu năm nay không có tai tiếng gì cả.

Cũng vì thế mà Hội bảo trợ cho các trẻ con Tây lai vô thừa nhận mỗi ngày mỗi thịnh vượng. Cái hội mới bảo-trợ cho trẻ con Nam vô thừa nhận, điều lệ làm cẩn thận như thế, tưởng cũng mỗi ngày sẽ thịnh vượng thì phải. Việc làm phúc của Hội đó sẽ do cả một hội-đồng, chứ không tùy riêng về một người. Vì cái lương-tâm người ta phải trong sạch lắm thì mới nhận người ta trao tay cho một mình mình cái số tiền to mà đem phân phát cho những kẻ khốn cùng.

Có khi giao cho một mình một người nào những số tiền lớn để cho người ấy phát đi mà lại không có ai kiểm soát thì cũng là một cách làm cho người ấy sinh lòng tham lam.

Giao cho một người đi làm phúc, đưa tay cho người ta hàng nghìn quan hay nghìn đồng để phát cho kẻ nghèo thì cũng là có lội lắm vậy, vì thế cũng là khiến cho người ta thành ra tham lam.

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Sở Chiếu-bóng (Service cinématographique) ở phủ Toàn-quyền cần một người vận máy xe ô-tô thực giới. Xe máy hiệu « Peugeot » 24/30.

Ai có bằng thì đến mà xin. Lương sẽ định theo công-việc làm.

3210

Máy phiên anh nên coi. — Tối hôm qua, tuy trời lạnh mà người đông-hang ta cũng người Hoa-kiều cũng chịu khó đến xem tại nhà Chớp-ảnh *Palace* phố Tràng-tiền khá đông. Những phiến ảnh đều đẹp cả ; phiên thì chiếu quan Thống-chế Đại Pháp Foch đi đến Nữu-ước được dân-sự kéo lá ra hoan nghênh, phiên thì chiến tòa Nội-các càng hai tòa Trị-sự của hai Nghị-viện mang hoa đến viếng một « Vô-danh chiến-sĩ » Rồi chớp đến hồi thứ 10 tích « *Người ba mặt* » trong những hành sự qui-quyệt đứa gian-hiểm mà cũ-lọa rõng minh.

Cuối cùng đến phiên ảnh bi-kịch « Một chuỗi hạt ngọc oan-gia » trích ở trong đoản-thiên tiểu-thuyết của tác-chân soạn-giả là G. de Maupassant. Tích này rất có ích và có thể răn những người dân-bà số phận đã trung-bình mà lại hay hâm-bộ trang sức quá sự thực như cô Lily trong truyện. Không có nữ-trang thì thôi việc gì mà đi mượn chị em bạn để cho đến nỗi đánh mất mà thành hại vợ chồng phải ăn bòn chịu khổ hơn mười năm trời cũng chưa mua đền được. Truyện có thể mà kính ra lắm sự bi-kịch lắt thôi, phải đến xem một hiếu biết tích.

Muốn hỏi ý kiến các bạn độc giả. — Xin cô lời bá-cáo để các độc-giả biết rằng : Ông Đỗ Mục định dịch bộ tiểu thuyết « *Tai-sinh-duyên* » là tiểu-thích *Mạnh-lệ-quân*. Tả một người nữ-sĩ có nhan-sắc, có học-vấn, mà lại gặp được đủ trung-hiếu tiết-nghĩa. Sau ăn mặc gia trải, thì đỗ trạng-nguyên, làm đến tể-tướng, thật là một bộ tiểu-thuyết rất kỳ-thú trong các pho tiểu-thuyết lắm. Bộ tiểu-thuyết này in ra từng tập, lựa theo một kiểu sách nào cho tay cầm vừa tiện. Ngài nào muốn mua, xin v.v. thư may cho ông Đỗ-Mục Trung-Bắc Tân-Văn Hanoi, để khi in được tập nào, sẽ lần-lượt mà gửi tiếp theo. Vì muốn biết trước số người mua bao nhiêu, để liệu ấn-hành, kẻo nữa chừng mà các ngài đòi mua, nhiều khi không đủ sách bán. Hễ được nhiều Ngài viết thư về, sẽ bắt đầu dịch ngay.

Pháp-Việt Tiên-lịch trường. — Đến ngày 6 Février tức là thứ hai mồng mười tà thì khai trường.

Như lời yết-thị trong trường thì học sinh cũ cứ đúng 8 giờ hôm ấy đến học, còn học-sinh mới, ai muốn xin nhập học thì cũng cứ ngày ấy trở đi đem đơn đến phòng giấy ông Chưởng-giáo mà xin, nhưng phải có phụ mẫu dẫn đi làm bằng. Năm nay lại có thêm một lớp sơ đẳng ; ông bà nào có con học được lớp ấy, xin cứ đến trường mà xin và muốn hỏi điều lệ gì thì hỏi ở ông Chưởng-giáo.

Tiến-lịch trường lại cáo.

16, voie 32 Hanoi.

Trường Canh-nông thực hành ở Tuyên quang — Như lời bản báo đã đăng trong một số trước, trường Canh-nông thực-hành ở Tuyên-quang đã thi tốt-nghiệp từ ngày 17 đến 19 Janvier. Các viên học-đồng sát hạch và các bài thi thì bản báo đã đăng rồi, nay chỉ đăng danh sách các cậu trúng tuyển theo thứ tự như sau này :

MM. 1 Nguyễn-văn-Diên, 2 Lê-văn-Thực, 3 Ngô-đăng-Quý, 4 Ngô-khắc-Châm, 5 Đặng-văn-Cát 6 Nguyễn-hữu-Thới, 7 Nguyễn-văn-Giếp, 8 Nguyễn-văn-Nhân 9 Nguyễn-Trác, 10 Lê-đình-Phú, 11 Lê-vinh-Thái, 12 Vũ-văn-Tuyên, 13 Bế hữu Hanh.

Mười một cậu trên, cả thảy đều số trung bình được ngang hoặc hơn số 12 thì đã được lĩnh bằng tốt nghiệp sơ-đẳng canh nông rồi.

Kỳ thi tốt-nghiệp này là kỳ thi lần thứ ba kể từ khi lập trường đến giờ. Bản-quán nhắc lại rằng hôm ngày 16 Février 1922 hồi 7 giờ rưỡi sáng tại trường Cao-đẳng nông lâm ở Trại hàng hoa sẽ mở kỳ thi mới, tuyển 9 người học-sinh mới vào trường anh-nông thực hành ở Tuyên-quang. Các thể lệ ứng-thí thì Bản-quán đã đăng trước rồi.

Danh-dự hội tinh (Tiếp theo). — *Danh dự hội tinh bực hạng nhì :*

PHỦ TOÀN QUYỀN

M. Phạm-danh-Khan, loong toong phòng cai-trị.

Sở Lục-lộ

MM. Nguyễn-văn-Tạo, thư-ký ; Phạm ngọc-Kỳ, chánh loong toong ; Trương-văn-Ninh, Thư ký ; Nguyễn-khắc-Duyên, Hội họa ; Nguyễn-văn-Chí, Đỗ-văn-Khoa, Cao-bá Tu, Thư-ký ;

Sở Bưu điện

MM. Đỗ-đình-Luông, Nguyễn-văn-Chiêu, Trần-hữu-Mậu, Lê-quang-Kiên, Trần-v-Tâu, Trần-duy-Thanh, Lê-văn Thom, Hà văn-Trân, Phạm-văn-Tá, Vũ văn-Tín, Nguyễn-v-Tốc, Nguyễn-trần-Trương, Trần-ngọc-Ban, Huỳnh-văn-Tí, Ngô-quang-Tố, Lê-đăng-Khai, Nguyễn-văn-Lưu, Hoàng-đình-Liêu, Trần-đức-Tiến, Lê-thanh-Long, Trần-văn-Tanh, Nguyễn-văn-Quí, Nguyễn-văn-Dẹp, Lê-tan-Thiết, Lu-văn Hoạch.

Bắc-kỳ

MM. Đỗ-văn-Nhơ, thợ dệt ; Đỗ-văn-Xương, thợ làm đồ sừng ; Ngô-đức-Dậu, thợ làm tượng ; Nguyễn-văn-Hàng, thợ chạm ; Trần-văn Xa, nếu bếp ở trường con gái Tây ; Trần-thị-Cầu, tức Chị-Hai, xếp quản áo ở trường con gái Tây.

Sở y-tế

MM. Vũ trọng-Lục, Đầu bếp nhà thương bình Haiphong ; Nguyễn-văn-Du, cu-li ở nhà thương Huế ; Mai-y-Dung, làm tại nhà thương Huế ; Lê-văn Ty, làm vườn ở nhà thương Huế ; Trần văn Hai, thợ thiếc nhà thương bình Hanoi.

Sở quản binh

MM. Trần-ái-Thao, Nguyễn-văn-Cần, Bùi văn-Y, Nguyễn-văn-Tu, Nguyễn - văn - Lưu.

(Xem tiếp theo bài, cột thứ hai)

(1) Xem số báo ngày 19 Janvier.

Quí khách ở các tỉnh

Bản hiệu xin có lời kính bạch để quý khách ở các tỉnh biết cho rằng: ngài nào có lòng tốt gởi thư sẽ đến giấy ở bản-hiệu, xin các ngài nhớ gởi luôn cho đủ tiền thước, nếu một phần năm gởi tiền, thì bổ tiếp được thư, bản hiệu làm hàng ngay kẻo nay tới mai đã gần tới nơi, nếu phải trao đổi thư từ nữa, lại mất thì giờ vô ích, mà lại chậm trễ cả việc của các ngài.

Nay kính bạch
CỰ-LONG
2027 61 Rue des Paniers, Hanoi

寶 NAM-BẢO 南

16, Phố hàng Bèo, Hanoi

Bản-hiệu làm đồ vàng sạo đủ các kiểu, trông rất nhã-nhặn, bọn khôi-ngô!
Ai vàng giấy «Vĩnh-thịnh-Long» ấn giấy đeo thẻ-ngà, kim tiền và kim-khách (kiểu Kinh và kiểu Bắc)
Ai các thứ mặt-đá thước để làm nhẫn.
ae giữ cũng làm vàng đúng tuổi, đúng cân và đúng hoàn bao nhiêu.
Bản bán chắc-chắn, cắt lấy sự tín-nhiệm làm gốc.
ae giữ cũng có nhiều tay thợ giỏi để làm hàng hầu các quí-khách muốn đặt lối riêng.
Bản-hiệu mới có lịch 1923 ở Phấy gửi cung để tặng các quí-khách đến mua hàng.
2043

Ai có giấy quốc-trái cứ mang lại Hoàng xuân Lan là chủ Fonderie Tonkinoise ở phố hàng Quạt, số 39 Hanoi, mà bán; đấy tính theo thời giá, mua bán phân-minh.
2146

MỖI KẺ PHẢI ĐAU

Bạy bởi các người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khí quản mà đi chữa thuốc không phải đường, hoặc là đi không chữa chắc nhe-nhẹ; nay bởi những người phải đau khí quản đi kinh niên, hoặc phải đau ở phổi; nay bởi các người phải chứng lao, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhược thì. Nghĩa là có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nhy không sống được bao nhiêu vì phần nhiều không sinh đẻ được. Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh, lao mà sẽ thì sinh con cái đẻ còi được, thì chỉ sinh con cái yếu đi, gầy mòn thôi.

Bởi người Nam Việt, nên các người không muốn giống Nam Việt bao mòn đi, nên các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư cho chi-hiệu Bắc-chi MONTES số 64 Paul-Bert Hanoi mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào, đang và chiều trước khi ăn cơm, thì nông một thìa xúp, uống một lọ, thì ít ấy khỏe mạnh và hết đau.

BRONCHOSERUM
Một lọ. . . 0$ 90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . 2$ 25

DẦU GAN CÁ THU
Một lít. 15f.00

Thuốc chữa bệnh ho rất thần hiệu (SIROP N)
Một chai. . . . 1$ 80

Thuốc viên « Pilules Pinck »
Một lọ. 4f.45
Sáu lọ. 24 50

Thuốc bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ 11f. 50

LE SIROP D'HEMOGLOBINE BYLA
Một lọ 12f. 00

CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh sốt dịch: như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa này thường hay bại người nhất là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu để cứu vớ số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào
Cách dùng: cách 3 giờ dùng hỏ uống một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rồi nhiều nước nóng và ở người cho nóng đừng thổi chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTES, 64, phố Paul-Bert, Hanoi

Cuộc thi thơ của báo Nam-phong. — Có Ngô thị quyên treo giải thưởng Đặn bài: thầy mặt các bà các cô Bắc-kỳ cảm ơn và khen ngợi bà Trần-thế-Thọ đã cùng cho nhà Hộ sinh Phương-trang một nghìn bạc, lại cùng cho hội K. T. T. Đ. một nghìn bạc. Tòa trị-sự K. T. T. Đ. sẽ lập một hội đồng điểm-duyệt. Bài này theo vần bài thơ vịnh năng Y-sắt trong bộ tiểu-thuyết « *Ấy ai hẹn ngọc thề vàng* ».

Thơ rằng:

Bạc những hai nghìn hà một « đồng »,
Của riêng đem cũng để tiêu « chung ».
Phường kia đã cảm bao nhiêu đức.
Hội nọ còn ghi một tấm « lòng ».
Con gái họ Trần hào lắm nhỉ!
Chị em xứ Bắc phục hay « không » ?
Khen thay mà lại nên ăn lắm,
Bụng thảo thơm lây bạn mà « hồng ».

Mlle Nguyễn-thị-Nhung, ngụ phố Yên lâm, huyện Đông triều tỉnh Hải-dương.

Các tội nhân đày sang Guyane. — Chiếc tàu *Indochine* của Đô-g-pháp hiện nay đang sửa sang để chở những người bị phát lưu ở Quảng-châu-loan vừa mới đưa sang và những người ở Tuần-ngoãn sẽ giải xuống tất cả đem sang xứ Guyane Nhưng trước khi khởi hành thì tàu *Indochine* sẽ chạy vô Saigon chở cả những tội-nhân ở trong ấy nữa. Tất cả ba nơi là 500 người, chở sang Marseille, rồi từ Marseille sẽ đem sang tàu khác mà chở đi Guyane.

Mua vé quốc trái là một dịp tốt vô song, vừa làm giàu cho nước, vừa thêm của cho mình. Ai ơi, dịp tốt ấy, chớ nên bỏ mất

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Ngủ đêm ở đâu ! — Một cô con gái mới độ 16, 17 tuổi là con gái một ông Hàn, lòng thành mang vàng hương đi chùa Đồng-quang gần trận, thế mà không biết lễ phật xong rồi đi lễ đâu suốt cả đêm không thấy về, làm cho người nhà ngóng đợi, cha phải cắp ô đi tìm! ngồi trên xe điện ông chỉ thở vắn, than dài cho cái đại cái quá nề..... của phần nhiều các cô đời bây giờ. Đi lễ bái không phải là việc không hay, song đời bây giờ khác ngày xưa nhiều, con gái đi chùa một mình không nên, vì có nhiều khi xảy ra việc không hay! khuyên các cô thiếu nữ nên giữ gìn cái giá ngọc vàng của mình, kẻo....

Bá-mồ-nhăng. — Trên một cái xe, một cậu linh chào mào, bắt chân chữ ngũ, ngất ngưởng điếu xì gà, đi đến gần làng Liên bạt (Ông-hòa) thì nhảy xuống xe, nhặt được một gói tiền cao, bọc bằng cái khăn lụa đào. Một người thiếu phụ lại vạn lạy xin rằng: « của em đánh rơi, xin ông lấy lượng hải hà mà trả lại ». Chào mào ta nhe ngay hai hàm răng cải mả ra cười khì khì, rồi nắm lấy cổ tay người kia, rún-ra rún-rẩy như là nhảy đầm rồi lắc la, lắc lư cái đầu bất lương kia mà nói « Bá-mồ-nhăng! »

May sao ngay lúc ấy có một ông trông người phong nhã xuống xe lại làm một hồi dit cua cho chào mào ta, thì chào mào mới bay đi.

BẮC-NINH

Dịch trâu bò. — Bộ này ở làng Phù-lưu, phủ Từ-sơn có dịch trâu bò. Vậy các vùng đó phải tuân theo như điều lệ vệ-sinh đã định.

PHÚ-LÝ

Mợ mìn. — M. Bài đội khố-xanh ở Phù-lý có trình sở Cảm rằng hồi 3 giờ chiều hôm mồng bốn tết tức là ngày 31 Janvier, đứa cháu gái lên 6 tuổi, tên lê Kếu một mình ra chơi ở trước cửa nhà ở xóm nhà Thờ, bị mợ mìn bế đi mất, tìm đâu cũng không thấy nữa. Thằng bé ấy người mảnh khảnh, da ngăm ngăm đen, tóc hung hung, đầu để chỏm, trán giô, mắt to, răng trắng, trong mặc áo cánh nâu, ngoài mặc áo vải thâm dài, bận quần vải trắng, đeo giải rút xanh.

Thầy đội Bài có đến nói với viên phòng sự của bản quán, nhờ đăng tin này lên báo chương, mong rằng bà con xa gần có ai biết tin đứa bé này, thì mách dùm cho nhà mất cháu, sẽ xin đền ơn lại. Việc là việc phúc nên bản quán cũng sẵn lòng đăng báo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Một nghĩa-vụ khá khen — Ông Nguyễn-khoa-Tụ nguyên người thế-phiệt, quán ở Trung-kỳ, vào làm việc sở Ngân khố ở Saigon, mới rồi trúng cuộc số « Mutualité » một vạn đồng. Nghe đâu số tiền ấy ông đã đem dùng làm nhiều việc tạo phúc rất lớn, hoặc cứng vào những hội làm phúc cứng những hội nuôi trẻ-con mồ-côi kể từng nghìn bạc Ấy cũng một sự nghĩa-vụ khá khen vậy.

Người dân-bà có nhơn. — Một người dân-bà, tác độ 30, dắt hai đứa con vào quán nghỉ chân, xem ra cũng dáng con nhà, mà nét mặt có vẻ ấu sầu chuyện gì đó. Một người dân-bà nữa, cũng độ tuổi ấy, lại vào quán nghỉ, hai người chuyện trò cùng nhau; chị kia nói: Chư chị đi đâu lại có dắt chau đi theo nữa? Thưa, sự tình tôi không thể kể được, gặp phải ông chồng phi nghĩa, vô liêng-sạo sanh, lại toan trở mặt, bảy giờ tôi vái trời mà đem hai đứa con tôi về xứ là Quảng-trị làm ăn, thử xem con tạo xoay vần đến đâu, nơi thân, thì rưng rưng nước mắt, tại nơi trong tay cầm cổ đồng nao, không biết có đi đến được không? Người kia nghe nói vội mở khăn lấy 2 p. để ra mà nói rằng: Tôi trong thấy cảnh chau em cũng mà thương, vậy xin liền cho 2 p. để đi đường, rồi nai người đều đi. Việc thay không biết rõ, được tên họ quán sở người đau ra sao ở đâu.

Xe đạp uông hèm. — Chiều hôm thứ hai, một công-tử đạo xe đạp đi qua trước nhà thờ Chung Phủ-cam, khi ấy có mấy a con gái gánh mấy nữ hèm đang ngồi soi ở trong tiệm rượu đi ra, công-tử có ý muốn ghẹo chọc, nên bẻ cả xe cheo veo giữa mai a mà không hop chuông, bỏng lấy tay chọc vào lưng a gánh nêm quay lại làm cho cái xe phải va vào thùng hèm, Công-tử nhao lên ra mà thùng hèm thời tưới vào đầu công-tử một cách rất mai mê phải buồi ca da! Ấy cũng là một bài dạy cho công-tử cho ghẹo gái mà ghé có ngày phải nại mình.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUI-NHƠN

Đánh số lường gạt người một cách mới. — Lâu nay báo chương đã bao phen nói tàn tệ về phường đỏ bắc, bắt cứ là ở một nơi nào trong ba kỳ này; nhưng xem ra ở đây có phần thịnh-hành hơn; kẻ gian cũng lắm ngón, mà người đánh cũng trăm khoanh, đủ việc tuồn thành có ngờ êm ngặt, song chơi vụng lên rửa đỏ suốt quanh năm cũng chẳng ngại gì!

Nay trong bọn đỏ-bắc, lại mới nảy ra một môn đánh số lường người, có lẽ anh chàng này, học cái sách đánh số xe-đạp lấy bạc rồi lường người ta ở Tourane độ nọ chăng? Chắc anh chàng này là môn-đồ anh đánh số xe máy khi trước vậy. Số là có anh chàng kia, vốn cũng là một người thề điện, đứng đầu hàng thợ-thuyền ở trong một công-xưởng nọ, thế cho nên anh chàng bảo sao thời là họ phải nể-nang cả; nhơn thấy bọn dưới mình o-lệ nể-nang, thời anh chàng nghĩ ngay một cách xảo-quyệt, giả đem cái đồng-hồ quả-quít mạ vàng mấy ký mà cuỵ rất đúng; anh chàng đúng đã ngót một năm rồi, tính theo giá mới mua là số bạc 18 p. 00, vậy anh chàng làm ra 36 số, mỗi số 5 các, mới biên tờ số 1 đến số 36, viết phiên nào mức ra một tờ giấy rộng, sai người cầm giấy ấy đi mời khắp cả trong công xưởng ấy, thời chàng sẽ nang phải cẩn rằng mà ký; mỗi người ký vài bốn số, rứa thời mỗi một người thợ cũng phải nộp cho anh chàng một vài ngày công tơi; bông-chốc liền hết ngay 36 số ấy; nhưng anh chàng cũng cứu phí đi tâm lam, vì thấy mới trong vài giờ đồng hồ, mà họ đã ký nên 36 số và giao bạc thanh khoản; đoạn anh chàng lại tiếc rẻ làm thêm mười số nữa cứa ra mới bọn khác mới đi về; nhơn họ lại cầm dấu ấy hoài Ôi, đánh số đâu lại quá giá đó vật mình đã kaoi giá ra rồi, ngẫm cũng buồn cười thay! Mãi về sau không thể làm thêm điều gian cược số nữa mới chịu thôi. Ma bọc thời đã thu nhiều hết rồi, rứa mà anh chàng vẫn cứ đeo đồng hồ ấy trên ngực, vẫn cứ nín lặng làm tỏ tuồn, hễ ai có hỏi bảo giờ số số đồng hồ? Thời anh chàng cứ bẹn lẽn mãi và nói lảo rằng: « chưa thu hết tiền người đánh số! bao giờ thu hết rồi sẽ chộn ngày nào tốt số số » bèn chỉ có câu rằng: « hoàng-kim hắc thế tâm » Từ ấy nhẫn nay, anh chàng cứ trơ mặt đầy ra, mà đồng-hồ cứ đeo trong tài đã hơn ba tháng nay; vừa rồi anh chàng đi Tourane giảm ngày về thời không thấy đeo đồng hồ ấy nữa, mà số bạc người ta đánh số đồng hồ ấy, có lẽ tiền đã ăn người rồi thì phải. Ngẫm cũng khá mà đội số bạc ấy lại được! há miệng mắc quai, cũng đành liều như món tiền đó trót thì cho bọn đi quyện giáo giá vậy.

B. S.

PRIOR
Rượu sâm-banh tột tầm
Nó là Vua các thứ rượu có bọt, mà lại là một thứ rượu có bọt của Vua dùng.
Société Française des Vins Mousseux Naturels
Ông G. BECK, làm Đại-lý ở Hanoi.
Phàm các nhà có bán đồ ăn uống đều có bán thứ rượu này.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thường trú đã ngũ tăng Bắc kiều hội-viên.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai cập) Huế
Ngoại khoa, hộ sinh chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
3018.

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiện tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.
Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.
Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.
2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

NHÀ-ĐỂ HÀNG-ĐỒNG
tức là Hàng Đồng Hanoi

Nhà thờ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng sạch sẽ, tinh mạc, đèn máy 35 đồng như phòng khách Ô-tô có người hầu hạ nước nôi, giặt giũ và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước dùng cái rẻ có tiền, có xiêm.
Sự trông nom lại có hai bà Sagetemmes nữ tu chức rồi là bà Phạm-bỉ-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-thờ hàng Đồng để đỡ đề và tiếp đãi các bà, mà tối ngày nào cũng lên thăm bệnh mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về để ở nhà cũng được.
Ai bằng huyết, tiểu sản, huyết bạch, điếm boi, muốn chữa để vào chữa cũng được (năm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.
Mỗi ba một buồng, 10 ngày. 10$00
Mỗi ba một buồng, 10 ngày. 15.00
Mỗi bà hai buồng. 10 ngày. 20.00
Ra vào tự do
2557

NHÀ BA MŨI
55 giây nói 328

Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giống răng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.
Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Long, số 66, (Route Mandarine).
Có đóng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa tỏ xe.
Nay cáo-bạch
Quản-lý, M. Tạ-duy-Tư

CHÁNH-PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là
50 đồng bạc

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẲNG LÂM LẠ TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Trong mỗi năm có 123.600 trái-phiếu đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này:

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre

1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre

4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu trúng số, thì ngày hôm 15 tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì được lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày 1er đến ngày 20 Mars 1922 tại tất cả các ngân-khố Đông pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điểm của nhà Đại-pháp Hải-lợi ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các số bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bằng hay là kém giá tiền 10 phiếu mà thôi.

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giải bỏ những số tiền đem đến mua trái-phiếu.

Mua 10 trái-phiếu hay ít hơn 10 trái phiếu thì phải nộp tiền ngay tức số; còn những số trái-phiếu mua ngoài chữ số mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn thiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-đơn nhất định phải nộp nốt.

Những trái-đơn nhất định sẽ giao cho cả: nhà mua paiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

MỚI GIẢM GIÁ

Là vì rằng bản-hiệu mới dọn sang số nhà 78, Rue des Eventails Hanoi, ngoài cửa có treo biển hình cái quạt có chữ SINH-HƯƠNG bán các thước thước, thuốc lá, bánh buôn và bán lẻ có giá nhất định, có giấy cam-kết và có giấy thông-hành không phải mất thuế mà bản-hiệu chỉ giữ sự thật-thà cho trọn nọi danh-tiếng.
2075 SINH HƯƠNG.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi có mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rằng đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-bộ đã chánh mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 64 Hanoi.

Nay kính,
Ed. Montès,
64 Rue Paul Bert Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SẴN-NHIÊN 然

Bán vé chục

Bản hội có bán vé chục các hạng mỗi một đồng bạc trừ được ba hào. Qui khách ủng hộ nào muốn đóng xin cứ lại những hiệu nay mà mua:
ÍCH-KỶ, 58 phố hàng Giấy
HÒA-PHONG, 12 phố hàng Mã-mây
NGUYỄN-THỊNH, 48 phố hàng Gai

Ngày thứ bảy (mồng tám tết)
SONG PHỤNG KỲ PHÙNG
Hai vai đào chính bản hội cho luyện tập máy hôm nay khi ra sân khấu chắc được nửa lòng qui khách.
Vai Xược tân nay bản hội mới soạn được một bài để khi ra xưng danh không thể nào nhận cười được

Tối thứ bảy (mồng tám tết)
NỮ TRẠNG-NGUYÊN (I)

Ngày chủ nhật (mồng 9 tết)
XUÂN DU PHƯƠNG
THẢO ĐỊA
Văn-nhân là Tống-Khanh và Đốc-Kiệt. Thuyền quyên là Lan-thư và Tô mai, 4 người cùng vân hay chữ tốt, khi làm thơ bèn xướng bèn họa, nghe như rót vào tai, lắm vần thật là tuyệt bài.
Rõ ràng tài-tử giai-nhân, Châu Trần còn có Châu Trần nào hơn.

Tối chủ nhật (mồng 9 tết)
NỮ TRẠNG-NGUYÊN (II)
Tục thường nói: « ngộ-nghịch hoàn sinh ngộ nghịch nhi » Thế mà Vũ-giang-Châu là con gái ninh-thận mà trung-nghĩa lạ làng. Thi đỗ đến Trạng-nguyên Tích này bản hội diễn đã lâu, nay tiếp được nhiều thư qui-chức trách sao có tích hay lạ làng như thế mà không đem diễn. Vậy xin diễn luôn cả hai hồi để khỏi phụ tấm lòng qui-chức ao ước.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 1er đến thứ ba 7 Février 1922
Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH
THỜI-SỰ « ÉCLAIR »
Các việc lớn trong thế giới
NGƯỜI BA MẶT
1 rinh thám tiểu-thuyết rất giàu nam, sẽ Arthur Bernède tiên-sinh soạn ra
Chia làm 12 hồi
Lần này chiếu hồi thứ mười
MỘT NẠN MƯU GIAN ÁC
Chia làm 2 đoạn
Tích « LA PARURE »
Bi kịch phần làm 5 đoạn
Trích ở vở kị kịch của ông G. de Maupassant Rất đẹp
Tuần lễ sau sẽ chiếu tích: FAN-FAN
Trích ở trong « THIÊN PHƯƠNG DẠ ĐÀM »

Digitized by Trung Tâm Lưu Trữ Quốc Gia II - Thư Viện Báo chí - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

THƯƠNG GIỚI TÂN VĂN

Ngày 4 Février 1922

Giá bạc

Kho Nhà-nước 61.40
Nhà Ngân-hàng . . . . . 6 . 40

Tàu tới tàu đi

Tàu *Dalny* ở Bordeaux đã chạy sang Đông Pháp ngày 12 Janvier.

Tàu *André Lebon* ở Marseille đã chạy sang Đông Pháp ngày 16 Janvier.

Tàu *Cap Arcona* mang thư sang Pháp, sẽ đi ngày 10 Février, ở Haiphong sẽ chạy.

Thư tín ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyển xe hỏa 20 giờ 7 phút tối mồng 9 Février.

Tàu *Amiral Ponty* ở Saigon sẽ chạy ra Haiphong ngày 2 Février 1922 hồi 6 giờ.

RƯỢU

QUINQUINA CUSSAC

Rất bổ

dùng cho những người ốm yếu.

BÁN TẠI

NHÀ

CUIONEAUD FRERES

ở Hanoi-Haiphong, và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.

3081

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gởi tiền trả báo-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho báo-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì báo-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

泰 LỢI-THÁI 利

BÁN ĐỒ VÀNG BẠC
106 Rue des Changeurs Hanoi
(Trước ở số nhà 110)

Bản-hiệu chuyên nghề đã lâu năm buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếu cố, đã thành nền nếp, nên có thể bán được nhẹ giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận vàng đủ cân đủ tuổi, đã các ngài thân hành lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng.

2069

興 CHẤN-HƯNG 眞

盛 興 王 貴 珠 眞 銀 金

Có đủ các thứ vàng bạc, đồ nữ trang bằng vàng ngọc đẹp nhất, đúng tuổi, lại có giấy cam-kết. Nhận đổi vàng cũ lấy vàng mới không đồng đẳng nào. Nhận làm đồ nữ trang theo kiểu mới nhất. Nhận đổi tiền Đông-dương ra tiền Annam và tiền Annam ra tiền Đông-dương rất là công bằng.

2065

潘興成
PHAN-HƯNG-THÀNH

28, Rue des Cantonnais, Hanoi

Bán buôn và bán lẻ đủ các thứ to lụa, hàng Tàu, hàng Tây, hàng Ta hàng Saigon, vân vân.

Hàng tốt mà tính nói giá hơn các hiệu khác.

*Quí-khách ở xa muốn mua hàng gì xin viết giấy về bản-hiệu sẽ gởi ngay đi contre-remboursement. Bản hiệu cẩn cả thư may rất khéo, quí khách có muốn may luôn tại hiệu cho tiện thì xin đo kích thước gởi về và xin đặt trước cho bản-hiệu chừa tư một phần tiền; còn thiếu bao nhiêu sẽ gửi đi lấy sau, may cắt cẩn-thận và rất là chóng vì có nhiều thợ giỏi.**

3040

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC, BỆNH ĐAU GẦN, BỆNH BUỒN BỰC

Khi nào người ta đau nhức, đau gắt, thì thấy không ngủ được, đau gắt, đau nhức, nghĩ không ra việc, đau lưng, đau ngực, ngủ thì chập chờn, thấy trong mình khó ở mà hình như điên dại, công việc không muốn làm, nếu không chịu chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những sự nóng, mà muốn cho ngủ ngon giấc, khi thức dậy không thấy nặng đầu, thì chỉ nên dùng thuốc *Nearinase*. Thuốc này ai dùng cũng được, đủ trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đến tuổi hay sinh bệnh và các thứ bệnh thương gân.

Ở các hàng báo-chí to đều có bán cả.

2058

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fellahs dùng để xức thuốc-lá, thuốc-điếu, và xi-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này: nước gội-đầu, cô-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC

Thân-khoán
48, Phố nhà Thờ, 48, Hanoi
Độc-quyền Đại-lý Bắc-kỳ.

Bán cắt và bán lẻ, giá tính phải chăng.

2068

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUHON R. của ông HOLBÉ để chữa a-phiện
SOLUTION R. HOLBÉ
2 $ 50 một chai

Thay thuốc mới — Muốn dùng thuốc này phải nên đem giấy Bác-sĩ người Pháp thì mấy cô thì mua được.

Gouttes « METHARSINATE »
1 $ 00 một lọ

Thuốc bổ nhất: bán ăn-sạch, mới một không muốn làm việc gì; dùng thuốc này hay lắm!

Máy thứ bán-hiệu hay bán :

Các thứ thuốc nước đựng lọ xin để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là S14, trị bệnh Giang-mai

Thuốc ho-gió SIROP PECTORAL đặc-cổ, rất mầu.
Thuốc lạo chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS
thuốc uống = 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc thụt = 0 $ 90 một chai

Chữa các chứng lậu: chẳng kì mới hay cũ: nếu thuốc cachets antiseptiques sẽ chữa thuốc blennorragie của Bản-hiệu thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được tuổi số người phải bịnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE »
1 $ 00 một lọ

Trị những bịnh đàn bà như: Kinh nguyệt không đều, hay là khí bịnh hình đau đớn mình mẩy, như đau bụng, giá sưng, uống thuốc này đều nước nên lấy lại mau lắm! trong mình đã làm sao.

ĐỒ BUỘC THUỐC
BỘ DỤNG CỤ TẠI-NGHIỆM HÓA-HỌC
ĐỒ MỔ-SẺ
Kính-hiển, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ảnh, thuốc Citrate và thuốc Bromure
Bán cuốn và bán bao kín

Bán cất và bán lẻ
« THUỐC DÉRÉ »
0 $ 90 một chai 1/4 litre

Trị bệnh giang mai bất kì mới hay cũ. Dùng thuốc lâu rồi thì nên uống thuốc này cho tới nọc! Dùng thuốc khác rồi cũng cần phải uống thuốc này tới mấy chục thuốc bẩn đem ra! Thuốc này rất hay, rất quí; ai chẳng hay gì đến sự sinh dục, lại bổ sức cho người ốm yếu.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn litre. Giá có 2 $ 00 mà thôi.

CAFÉ. RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES
TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 30 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các quí-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các quí-khách đi ở, hoặc đi các tỉnh

Giấy nói số : 280 — hoặc số : 450

Phụ-quán cũng có giấy nói trực tiếp với chính-quán

2066

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

AI MUỐN MAY MẶC GÌ THÌ NÊN ĐẾN HIỆU
PHAN-THÁI-THÀNH

Số 4, Phố hàng Ngang, Hanoi

Bên có các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Ta và hàng Saigon :

Gấm đại chiếu, gấm thắt thổ hoa vàng hoa học — Kim ngân đoạn Châm và huyên — Satin chơn và hoa — Vóc — Vóc Thượng-hải — Vóc Long-cổn — Dạ — Dạ Mông-tự — Dạ tây — Drap fantaisie pour pardessus — Cachemire — Alpaga — Tussor — Faille — Nhiều — Nhiều cô-tỷ — Kỳ cầu — Xuyến — The — Lụa — Lượt — Là, vân vân...

Ai muốn lấy Echantillons cứ có — Hàng gửi Contre remboursement.

NHÀ MÁY ÉP DẦU

ĐÁNH GIẤY THẾP
BUILERIE HANOI
ĐINH-XUÂN-MAI
CÔNG-TY
GIẤY NÓI 324

Phố Đường Mới, số nhà 8, Hanoi

(Gần nhà thương chữa mắt)

Có bán đủ các thứ dầu Annam, các thứ khô dầu để bón ruộng. Giá phải chăng, dầu thực trồng sạch. Lại có mua cả các thứ hạt dầu.

2064

Thưa các ngài, chúng tôi mới tìm được một thứ vải trắng lợp mũ thực bền thực đẹp mà không bao giờ dân được

2080 *Nay kính.*

SOCIETE DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Doumer à Haiphong

XƯƠNG-TÂN PROSPHATES) là một thứ bột vun lên, giồng mầu, rất tốt, Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÂN thì lúa rất ra được gấp hai, gấp ba.

Hội chúng tôi tỉnh nào cũng có người đứng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi bao gì xin cứ gửi giấy cho chúng tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cầu-Đất).

Chúng tôi bán giá như sau này, bằng lấy tại nhà máy ở Haiphong
23 $ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng chua.
32 . 00 một tấn PH. S Thứ bột này thì rất dùng cả ruộng chua, ruộng ngọt

2035

BẠCH-THÁI-BƯỞI
CÔNG-TY

HÃNG TÀU SÔNG BIỂN

TÀU CHẠY PHIÊN khắp các ngọn sông Bắc-kỳ ;
TÀU CHẠY VEN BIỂN Bắc-kỳ và Trung-kỳ ;
TÀU CHO THUÊ cả chuyến ;
TÀU HẢI THUYỀN và sắt-lan ;

Bản-tự cũng có bao cả hàng hóa xuất-cảng nhập-cảng

Ai cần điều gì xin hỏi công-cục tại Haiphong và các phân-ty tại Nam-định, Hanoi, Tuyên quang, Việt-trì và Bến-thủy

2054

No 28

NHI-NỮ TẠO ANH-HÙNG

(Chuyện một người mỹ-nữ chí ước ao kết duyên với anh-hùng, khiến cho chàng thiếu-niên kia muốn làm anh-hùng mà phải mạo-hiểm vào nơi rừng xanh núi đỏ, để khảo-cứu về khoa-học, sau phải-minh được nhiều thứ bản la, trở nên một nhà khoa-học có danh-tiếng. Nhưng trời xanh ghen với má hồng, vàng đỏ làm đen lòng thế, thành ra lắm nỗi rất éo-le...)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

... Cái báo cũng xin báo cho biết dầu đuôi thì dầu muốn đôi bao nhiêu tiền cũng không dám tiếc, xem thế đủ biết rằng chuyện đi này của chúng tôi, chẳng những người có học-vấn lấy làm quan-hệ, dẫu đến phổ-thông xã-hội, cũng cho là một việc tân-kỳ, mà tranh nhau muốn nghe câu chuyện.

Khi nầu tôi bẩm, phóng sự viên của các báo quán đã đứng chật cả ở bên bờ, sân-đến hỏi-han, chúng tôi chỉ lấy lời khiêm-tốn mà đáp lại. Động-vật hội hội trưởng cũng có ra đón, *Sư-mạch lợi* bác-sĩ nói cho biết là chuyến đi này sở dắc nhiều lắm, xin định ngày khai hội, rồi sẽ thuật rõ đầu đuôi cho mọi người nghe.

Khi chúng tôi bắt đầu khởi-hành có khai hội ở nhà hội-quán của Động vật-hội, ngày nay tin chúng tôi về đã truyền đi khắp *Âu châu* thì lần này khai hội, rất nhiều người đến nghe, cái nhà hội-quán của Động-vật hội, sợ không có chỗ mà dung cho đủ. Chúng tôi định ngày 7 tháng 12, mượn cái rạp hát « *Hoàng hậu hi-viên* » ở phố *Nay kim* để làm hội trường.

Về sau chúng tôi nói biết rằng số người đến nghe đông quá, thật là một sự bất ngờ, cẳng nữa, nhà hội-quán của Động-vật hội, lấy làm qua hẹp, mà cả cái rạp hát « *Hoang-hậu hi-viên* » cũng không đủ chỗ ngồi. Giá-sử chúng tôi mượn rạp hát « *Ái-bội nhất* », là một rạp hát lớn, mà có lẽ cũng còn phải lo về sự chật hẹp.

Trước ngày khai hội, chúng tôi còn được cái thoi-giờ ấy để sửa soạn các việc riêng. Cái việc trọng yếu về phần riêng của tôi thì chẳng đó mà gây nên, sách nay tôi đã nói rõ. Cái chỉ thảm hiểm của tôi cũng bởi đó mà gây nên, bấy giờ tôi muốn cầm bút chép qua, nhưng ruột tằm bối-rối, không thể chép cho thành sách được, hãy đợi đến khi tinh-thần biếc-thiên, khác nào như đám mây bay qua trước mắt vậy, không còn quan-hệ gì nữa. may ra mới có thể giải bày ở trên một tờ giấy, để làm một sự kỷ-niệm về sau, chứ ngay bấy giờ thì thật hễ mói ra cũng thẹn-thùng vậy.

Cứ lấy một thân tôi mà nói thì thật tôi nhờ sự cảm-kích lắm mà thành có cuộc tráng-du, được vào cõi đất lạ, được trông thấy các con vật lạ. Thế thì tôi đối với việc này chỉ nên có lòng cảm-tạ mà không nên bối-bận chút nào.

Luôn sách của tôi đến chỗ này đã gần trọn bộ. Bây giờ tôi chỉ nên chép rõ cái tình-hình về ngày khai-hội để làm một đoạn kết cục trong cuốn sách này, nhưng hiềm vì cái ngòi bút kém về văn-chương của tôi, tôi chỉ sợ nói không được gẫy gọn,

May sao buổi sang hôm sau, ông đại chủ bút tại báo quán tôi là *Mạch-tạp-đức* đã thuật việc này ở trong tờ báo. Tôi là một người biên tập trong toà báo thì tờ báo ấy chép việc của tôi, tất cũng có chỗ khen quá lời, nhưng bây giờ tất cả các bao chép về việc này, phần nhiều giống nhau, đã biết lời bình-luận trong tờ báo của tôi, không phải là thiên vị vậy.

Nay tôi xin trích một đoạn nguyên-văn trong báo, chép ở sau này :

« *Cuộc diễn-thuyết tại rạp « Hoàng hậu hi-viên ».*

« *Trước kia Động-vật-hội có cống cử Sư-mạch-lợi bác-sĩ đi sang Nam Mỹ-châu, để khảo sát về công việc của Hạ-lan-kỳ bác-sĩ. Bởi vì Hạ-lan-kỳ bác sĩ nói rằng đã từng có đi đến một chỗ, trông thấy các giống động-vật đời thượng cổ bây giờ hãy còn. Cần nói ấy mọi người chẳng ai tin cả, mới mời Sư-mạch-lợi bác-sĩ làm đại-biểu, để đi xét nghiệm xem ra làm sao.*

« *Mấy hôm trước đây bộn Sư-mạch lợi bác-sĩ đã trở về Luân-đôn. Buổi tối hôm qua mượn rạp hát « Hoàng hậu hi-viên » để mở cuộc diễn-thuyết mà báo cáo cho công-chúng biết rằng sự đi thám-hiểm ấy nay đã thành công.*

« *Những điều sở-đắc về sự đi thám hiểm lần này rất có bổ ích cho khoa-học. Động-vật-hội tại Luân-đôn tất phải ghi cái ngày khai hội nay để làm một ngày kỷ-niệm vĩnh-viễn về sau, không bao giờ quên được.*

« *Cái giấy báo của bổ ký khai hội này người trước chỉ định cho hội viên trong hội và các bạn hữu, sau thấy người muốn đến nghe nhiều qua, cho nên lại phải rộng hạn mà cho tất cả công chúng đều được dự hội vậy.*

« *Nguyên định bắt đầu khai hội từ 8 giờ tối mà mới 7 giờ rưỡi, các ghế đã chật kích những người. Nhiều người chưa được giấy vào cửa, còn đứng xem đến xem đến ở phía ngoài, chỉ những làm-le muốn vào, người đứng tanh cửa phải đứng chật lại, mới có thể ngăn cấm được.*

« *Trong không chốp mắt mà người đến kéo đến đông nhiều, đến hồi 7 giờ 3 khắc thì chúng phá cửa tiến vào. Người canh cửa chạy ra ngăn cản thì bị chúng giẫy ngã, rồi giẫy xéo lên mà đi, đến nỗi người bị ngã nhiều chỗ trong thương. Một viên lính cảnh sát giữ cửa tên gọi Phật sinh không may bị gãy mất một chân.*

« *Chúng nhân sự nhiều loạn ấy mà kéo lên nơi trong hội trường, không có kẻ nào nào dám. Cuộng những từng dưới, người đông chật như nêm cối, mà đến những chỗ ngồi đặc-biệt ở trong các phòng cũng không bỏ chỗ nào.*

« *Nhân-số tất có trên chừng hơn 2000 người, ai nấy đều nghiêm mặt nghiêm chân để coi khai hội. Chàm đầy một khắc đồng hồ nữa thì hai ông bác-sĩ, Lê-sĩ-đặng huân-tước và một ông biên-tập của bản-báo tên gọi Mai-đức, đều kéo trong đám đông người kia thẳng-thành mà bước vào, rồi trèo lên trên đàn, đến ngồi một dãy lại hàng ghế thứ nhất.*

« *Bấy giờ các phó ngôi ở trên đàn, cũng đã chật kích, mà toàn là những bậc học-sĩ và các nhà chuyên-môn khoa-học-gia. Về chẳng những một người nước Anh, lại có cả người nước Pháp nước Đức nữa.*

« *Nước Thụy-điển cũng phái một ông lão-bác-sĩ tên gọi Sắc-nát-kỳ đến để dự hội.*

« *Khi bốn người thám-hiểm-gia kia đã vào rồi, thì tiếng đồ tay hoan nghênh ở dưới đàn vang động đến « máy phát đồng-hồ mới thôi. Trong một tuần lễ trước, các báo Luân-đôn đã đem tiểu tượng 4 ông thám-hiểm gia ấy in lên trên báo, chẳng các ngoại cung đã biết rõ cả rồi, cho nên dáng-mạo hình thể các ông ấy thế nào, nay không cần phải nói lại nữa.*

« *Chỉ ấn nói qua một điều rằng : cái bộ râu xồm của Hạ-lan-kỳ bác sĩ, thì bây giờ so với khi trước có phần rậm hơn. Cái thái độ của Sư-mạch-lợi bác-sĩ, bây giờ lại điềm tĩnh hơn trước. Lê-sĩ-đặng huân-tước, phong thi dạng vẫn còn như xưa...*

(Còn nữa)